

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Egyösszám ára 4 fillér.**
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

Vakáció.

Irta: **Bakonyi Samu.**

Budapest, április 17.

A képviselőház tíz napi ülésének után ismét elnapolta magát. A kalendárium segítségére jött azoknak, akik a parlamenti vitáktól a kibontakozást fél-tették. Tisztelegnek ezt a hazafias aggodalmat, de csak bizonyos fokig tartjuk jogosultnak. Mindennek van határa. A nemzet türelmének is. Nem az okozza a türelmetlenséget, hogy a kormányválság még mindig nem nyert megoldást. A nemzet bizik ellenzéki többségében, hogy olyan megoldáshoz, mely a választásokon kifejezett akaratával ellenkezik nem járul hozzá.

Ezt a bizalmat semmiféle cselszövés nem fogja megingatni. Pedig a cselszövés megindult minden oldalról. A bukott többség köréből halljuk az ellenzéki felirat dícséretét s a tetszés visszhangja Bécsből is zeng felénk. A hatványos alap orthodox híveinek nem elég negyvennyolcas az új többség programja. Bécsben meg azt hangoztatják, hogy az ilyen program nem is nagyon barátságos. Mintha csak a nemzet előtt akarnák az új többséget diszkreditálni, hogy nem lesz az jó nekünk, amit jónak tart az osztrák és ami a bukott alap legodaadóbb híveinek is megnyerte tetszését.

Ezzel az ugratással és ezzel a gyanus tetszéssel szemben az ellenzéki pártok között a függetlenségi pártnak a legnagyobb óvatosságra van szüksége. Az új helyzetben a függetlenségi párt eddigelé a legbőlebb mérséklettel mutatta meg, hogy a többség kötelességeit akarja is, tudja is gyakorolni. A szertelen halogatásban is meg kell innár találnunk azt a mértéket, amelyen tulépen az egyedül helyes kibontakozás ellenségeinek a számítását és fondorkodását erősítendő.

A mi helyzetünk nehezebb és felelősségünk terhebb, mint bármely parlamenti párté volt valaha a világ összes parlamentjeinek történetében. Csak a többi, bár a mienknél sokkal kisebb pártokkal együtt vagyunk többségben és csak velük együtt állithatunk fel olyan programot, amelynek alapján saját elveink teljes diadalának az előkészítéséhez hozzáfoghatunk.

De ehhez az előkészítő munkához végre hozzá kell fognunk. Mert ha a kezdet kezdetét is csak halogatjuk, beleütközünk a máik s az előbbinél alighanem nagyobb nehézségbe, mikor a várakozásban már-már kifáradó közvélemény türelmét tesszük próbára. Bizvást állithatjuk, hogy a válság kezdete óta — immár teljes három hónapja — egyetlen egy lépés sem történt a függetlenségi párt részéről, ami a megoldást bármely tekintetben nehezítette volna. Amiben csak elveink sérelme nélkül tehetünk, tu'nyomó erőnk tudatában is, a legmesszebbmenő tekintettel voltunk a velünk szövetséges pártok álláspontja iránt. El kell ismernünk viszont azt is, hogy az együttműködés kívánalmi szövetségeseink részéről hasonló méltánylással találtak. Ohajtjuk és reméljük, hogy a legközelebbi célok elérésére a mai helyzetben egyedül hasznos egyetértés ezentul sem fogja semmiféle bomlasztó törekvést megzavarni.

De ezt az egyetértést semmiképen nem érinti az a mind hangosabban nyilvánuló felfogás, hogy az érdemleges parlamenti munkálkodást még messzebb elodázzni semmiesetre sem tanácsos. Természetesen sokkal kívánatosabb volna, ha ennek a munkálkodásnak a vezetése a többség soraiból alakított alkotmányos kormánynak a kezeibe volna már most letehető. De, hogy ez mindeddig nem volt lehetséges, valóban nem mult a többségen, sem különösen a függetlenségi párton. A kormány alakítására hivatott másik alkotmányos tényezőnek semmi oka sinez ránk panaszkodni. — Király ő felségének volt bőven ideje is, alkalmá is a megfontolásra és elhatározásra. Most ismét időt nyert s az elmérgesedett helyzethez képest nem is kevés időt.

Ennek az időnek eredménytelen letevével aztán aztán nem lesz a többség és a függetlenségi párt részéről a további várakozásnak semmi helye. A husvétü szünetek után letárgyalja a képviselőház a felirati bizottság javaslatát. Hisszük, hogy a válasz már csak az állami szuverénitás tényezői között figyelmen kívül nem hagyható tekintetből is királyi leirat alakjában rövid idő alatt megérkezik. — Ha a

király végre meggyőződik róla, hogy uralkodása alkotmányos csak a többség akaratának teljesítésével maradhat, meg lesz az alkotó munka vezetésére első sorban hivatott kormány. De ha a királyi belátás késik is, a munka megkezdésénél mi nem késheünk.

Ha e nemzet bizalmára számot tartunk, ebben az állapotban soká nem maradhatunk. Azt, ami tőlünk, magunktól függ, még odább is el nem halaszthatjuk. Élnünk kell kezdeményezési jogunkkal mindazon kérdésekben, amelyeknek megoldására a nemzet előtt vállalkoztunk. És ha az ellenséges oldalról, sőt vérmesebb, bár jóhiszemű bajtársaink részéről egyaránt izgatott közvélemény előtt nyilvánvaló lesz, hogy eljárásunk nem a halogatás mesterkedése, meg fogja érteni, hogy az ünnepekkel együtt járó szünet a helyzet megvizsgálására és komolyságának felismerésére szolgáló végső alkalom, melynek elmulasztása esetén, a hatalom még a méltányosság címén sem kívánhatja többé tőlünk, hogy a magunk kötelességének a teljesítését meg ne kezdjük.

Nem valami vidám bizony ez a mostani vakáció. A nemzetnek is, királyának is boldogabb ünnepet kívánunk. Vajha végre a király bölcsesége hasznát venné a nemzeti többség mérsékletének s belátná, hogy az ország és a trón veszedelme nélkül messzebb már a mérsékletben sem mehetünk.

Utazás a Hortobágy kérdése körül.

Debrecen, 1905. apr. 17.

I.

Debrecen város legutóbbi történetében egy nagyon nehezen megoldható kérdéssé nőtte ki magát a Hortobágy kihasználásának kérdése. Tudjuk, hogy ez a kerekén 42000 kataszt. holdnyi terület régi nomád életre visszaemlékeztető pusztaság, melynek méla csendjét a legelésző nyájak kolompja, a karikás ostorok pattogása, tavaszi és őszi vizek idején a szárnyasok millióinak zsvajja veri fel. Egy roppant földterület, melyet a mezőgazdasági tudomány mindmáig érintetlenül hagyott. Az emberi művelődés géniusza tiszteletteljesen szárnyalt el mindmáig felette, a miatt egész lénye titokzatos, míg a hajnal pirkadása, és a mit felöle tudunk,

A m. t. Hölgyközönség

beesés figyelmébe ajánljuk a tavaszi idényre megérkezett dus választéku kivágott átkapcsoló, oldalgombos cipőújdonosságainkat. Tisztelettel

Neumann Testvérek

Tisza-palotában.

Pontos és előzékeny kiszolgálás biztosítottik.

vagy tudni vélünk: nem más, mint a költészetnek, vagy saját csapongó képzetünknek szüleménye.

Ma már azonban mind sűrűbben foglalkoznak ezzel a délibábos pusztával. A város atyáinak sóvár tekintete mind jobban jobban rá szegeződik a pusztának titokzatos rejtelmeivel ősi nomád állapotára és a haladás szent nevében ugyan, de a város házi pénztárának érdekében megkondult a délibáb tündér szép tanyája felett az elmulásnak busan kongó harangja...

A haladás szent nevében ugyan, de a házi pénztár érdekében! Az oka haladás, a cél a pénztári szükségletek kielégítése.

Tehát ez a két szempont az, mely a kérdést nemcsak napi rendre hozta, de a melyet a kérdés megoldásánál szem elől téveszteni egy másodpernyire sem szabad.

Hogyha a kérdés megoldása nem aként történik, amint azt a mai nemesak mezőgazdasági, hanem egyáltalán közigazgatási tudomány megengedi, sőt megköveteli, vagy ha ennek hajszálnyi tökéletességgel megfelelően ugyan, de a házi pénztár igényeit nem a kiegészítő haszoneredménnyel; akkor a megoldás okvetlenül elhibázva lesz.

Az elhibázott megoldás pedig rosszabb lesz a mai nomád állapotnál.

Bizonyos vagyok a felől, hogy mielőtt a törvényhatósági közgyűlés a kérdésnek bármily irányban való megoldása tekintetében határozna: élénk vita fejlődik ki a tulajdonjog felett. Ismeretes tény az, hogy telekkönyv szerint az egész Hortobágy a város tulajdona, csak hogy nagy része azoknak a gazdáknak, a kiknek a sorban van a házuk: mintegy a házas telek tartozékának, e szerint tehát a háztelekesek osztatlan közös tulajdonának tekinték azt.

A tulajdonjog kérdését nem bolygatom, hanem ettől egészen eltekintve a kihasználtság kérdésének érdemében kívánok szólni.

Fentebb megjegyeztem, hogy a kihasználtság kérdésének megoldásának ugy a közigazgatási tudomány mai állásának tökéletesen megfelelően, mint a házi pénztár igényeit is teljesen kielégítő módon kell történnie.

Hogy ez a két szempont megvalósítható legyen: roppant előtanulmányra a Hortobágynak emberileg belátható időn is túl terjedő sorsát felőlelő, az elmélet és gyakorlati tapasztalatokon nyugvó, céltudatos, nagyszabású tervezetre van szükség. Az eddigi nyilvánosságra került tervezetések pedig nem egyebek, mint a kérdés nagy horderejére nem tekintő ötletek, és mint ilyenek csak arra jők, hogy a közvéleményt kedvezőtlenül hangolják és még azokat is elidegenítsék az ügy pártolásától, a kiknek szakismereteik szerint a kérdés célszerű megoldása által egyrészt nemcsak a házipénztárra hárulna az eddig sokszorosan felülhaladó jövedelem, hanem másrészt maga az a gazdasági ág is, mely eddig — hogy úgy mondjam — monopolizálta az egész Hortobágyot: az állattenyésztés a szó igaz értelmében valósággal felvirágoznék.

Az ötletnek nevezett és immár komoly alakot öltött terv szerint a kérdés megoldása egyszerűen abból állana, hogy 10,000 kataszt. hold szakitassék ki, mely terület szántás, vetés céljaira, haszonbérbe lesz adandó.

A befolyó haszonbér volna hivatva egyrészt felfrissíteni a házipénztárnak lepadt vérkeringését, másrészt pedig fedezni holmi csatornázásnak költségeit.

Távol áll tőlem a jóindulatot elvitatni ettől az ötletszerű kised tervtől. Ugy vélem azonban, hogy ez a terv nemcsak hogy tizedrésznire sem meríti ki a kérdés megoldásával kapcsolatosan elérhető és nemcsak városi, hanem általános nemzeti érdekből elérendő célokat, hanem ezen felül bizonyos féltékenységet is árul el. Ugy viszonylik ez a terv az egész feladathoz, mint egy kenyérvágó kés a — sudár tölgyfához.

(Folytatjuk.)

Egyház és Iskola.

Felhívás Debrecen város polgáraihoz! Debrecen város közönségét tisztelettel kérjük fel, hogy zászlóavatásunkra és a vele kapcsolatban tartandó diák kongresszusra

városunkba érkező diákok elszállásolásában bennünket támogatni sziveskadjék. Aki csak teheti, fogadjon magához egy-két vendéget! Akik szállást óhajtanak adni, erről legyenek szivesek akár szóval, akár levél útján Bán István 2 h-h-t, mint az elszállásoló bizottság elnökét a fogadandó vendégek számának megjelölésével értesíteni. A levélbeli megkeresések Bán István címére a collegiumba küldendők. A közönség szives jóakarátát és pártfogását kéri a főiskolai ifjuság.

Tanítóképesítő vizsgák. A Kollégiumban a mai napon kezdődtek meg a tanítóképesítő vizsgák. Vizsgálatra 28-an jelentkeztek, a kik közül 15-en javító vizsgálatot, 5-en második részvizsgát, s 8-an egész vizsgát tesznek.

Diószeghy Kálmán meghívása. A mint értesülünk, Diószeghy Kálmán h. sámsoni ref. lelkész, a ki rokonszenves egyénisége miatt Debrecenben is általánosan becsült volt, — Tiszafüredre hívták meg. Csánki Benjámin tiszafüredi lelkész már elfoglalta szeghalmi hivatalát.

Tarka históriák.

A Hungária kávéházban színészek kártyáznak. Karacsra nagyon rájár a rud, az utolsó fillérét is elvesztette.

— A kalucsnim megér két pengőt, felteszem azt Valaki megjegyezte:

— Ez olyan veszedelmes kártyás, hogy eljatszaná a hangját is...

— Nem lehet! — szolt megnyugtaton egy epés kritikus, — nincs neki hangja.

— Hogy-hogy?

— Tenorista.

Egy debreceni uriembernek nagyon fáj a fogas, s másnap reggel már örületes fájdalmi voltak, rohant a fogorvoshoz. Utközben találkozik egy barátjával, aki megkérdezte tőle, hogy hová siet oly nagyon?

— Rohanok, kihuzatom a fogam; majd megörültem az éjjel, ugy fáj.

— Látja, ha nekem fáj a fogam, hát hazamegyek, a feleségem ölébe teszem a fejem, 6 ölecsókol, hizeleg addig, amíg meg nem gyógyulok.

— No jó, de hát otthon van-e most a felesége?

A bolond asszony levele.

Irta: Erdős Renée.

En elhiszem édesem, hogy maga teremtette a világot, mert ugy rendeződött be az agyam, hogy képtelenségeket, a mik magával vonatkozásban állanak, valóságának fogadjon el. Mondom, én elhiszem, de mások nem hiszik és ezt néha szégyenlem, ilyenkor belepirulok a magam könnyen hívő ségibe és megvetem magam érte s lehetőleg menekülök azokhoz az emberekhez, a kik másképpen látnak, mint én. Ők másképpen látnak és én nem bámulom őket. Megfogom némelyiknek a kezét és egy gyermek szégyenkező suttogásával kérdezem meg:

— Mit gondol, igazán nem ő, teremtette a világot?

— Nem, — mondja a kérdezett egyszerűen s még csak ki sem nevet naivitásomért. Világos előtte, hogy asszony, ideig-óráig, kénytelen bizonyos hitben élni s mihelyt ezért kinevetik, igazságtalanságot követnek el ellene. Mindig komoly dolog, a mit az ember komolyan néz. Ime én is.

A tavaszi éjszakában robogott velünk a kocsi és maga így szolt hozzám:

— Melyik csillag kell? — Adjak neked egyet?

S én szerényen válaszoltam:

— Köszönöm, nem kérek.

Aztán megjedtem, hogy visszautasításnak tekinti a választ és sietve hozzátettem, szinte engesztelőleg:

— Majd máskor.

Ebben aztán mind a ketten megnyugodtunk.

Most, amikor ezeket a sorokat írom, benevet rám a nap és én visszanevetek rá, mialatt gondolom:

— Te is az övé vagy. Minden ezen a világon.

— Ebből láthatja, hogy illuzióim megvannak és nincs a beszédemben sem guny, sem kicsinylés maga iránt. Hajlandó vagyok hinni, — hogy azok az emberek, akik nem hiszik el, hogy maga teremtette a világot — bolondok.

Mit kíván még többet?

Egyet azonban ki kell jelentenem: — azért is írodik ez a levél — nem hiszem el azt, hogy az én világrajövetelem, a magam akaratával valami összefüggésben lett volna. Vagyis, — hogy világosabban fejezem ki magam — kételkedem abban, hogy engemet is maga teremtett.

Ámbár sokszor erősíti, néha konokul bizonyítja — nem hiszem.

Hogy miért nem? Elmondom.

Első sorban, mert maga engem alapjában egy cseppet sem ismer.

Hogyan lehetséges, hogy valaki a saját teremtményét, akinek életet adott, akibe lelket oltott: ne ismerje?

En istenségem, vallja be: kissé még mindig idegen vagyok önnek, bár emberi fogalmak szerint is ismernie kellene már, maga pedig metafizikai alapon tanulmányo-

zott engem. Vagy tán éppen ez a baj? Nem kereselem. A tény az, hogy hogy magának mindig újabb meglepetést szerez egy szó, egy mozdulat, egy tekintet, egy hanglejtés, ami tőlem való. Nincs tisztában sem a gondolataimmal, sem az érzéseimmel. Egyszerű dolgokat nem tud megállapítani bennem. Például, hogy jó vagyok-e, vagy rossz? Hiu-e? Kicsinyes-e? Komoly-e? Léha-e? Sőt gyanitom, még az életkorommal sincs egészen tisztában s nem tudja voltaképpen, negyvenéves vagyok-e csakugyan, vagy még mindig tizenhat.

Hát pedig én Teremtőm, ezekkel a dolgokkal végre tisztába kellene jönni. A saját isteni mivolta érdekében is. És engedje meg, hogy ne szolgáljak szóbeli adatokkal. Hiszem hogy hiába is mondanék magamról bármit, mert maga azt hiszi, hogy én hazudom,

Pedig én sohasem hazudom. Legalább sohasem halhatóan. Magamnak, befelé, néha, de ezért is elitélem magamat. Maga kifelé, befelé, le, föl, mindenképpen és még ezért sem itélem el magát.

Ebből a vak is látja, hogy én magába szerelmes vagyok — csak éppen maga nem, a mindenlátó.

Látja, ezért nem hiszem, hogy az én megteremtésemhez magának valami köze volna...

Bocsásson meg ezért a kis fellázadásért. Életemben először történik. Az is lehet, hogy utoljára.

De most, egy kis ideig szükségem van

János vitézben Bagó szerepét eredetileg Iványi Antalnak kellett volna játszani, azonban a bemutató előadás előtt megbetegedett és Mezei ugrott be a szótá rajta ragadt a szerep.

Most már nagyon szeretné Iványi Tóni ezt a szerepet eljátszani és állandóan az igazgató körül settenkedet: és leste, várta az oly hön ambicionált szerepet:

— Ugyan, — szól rá egy kollégája — maradj már veszteg! Mit ugrálsz folyton a direktor ur körül?

Mibe Iványi Tóni szomorú mosolylyal válaszolt:

— Hát nem látod? Bagóért táncolok.

Tegnap délelőtt, vásár lévén, beállit a Margit fürdőbe két szürös atyafi. Földesről valók voltak. Bámulták a szép fürdőházat, de csak nem akartak beljebb kerülni.

Kepes fürdőszolga hívogatta a magyarokat:

— Gyűjlik mán be gazd' uram, ha tisztálkodni akar.

— De biz' nem megyek addig, míg belülről nem látam, mi van benn.

— Megmutogatok én sorjába mindent, csak gyűjjenek be. A két báránnyör bekecsesél, jó meleg csizmával felszerelt atyafi szótlanul megindul a fürdőszolga után. Az előbb a langyos, majd a forró gőzbe vezeti őket, kik persze bekecsesztől mindenestől szörnyen megizzadtak. Már mindegyikről csak úgy folyt a verejték, mikor indulnak kifelé.

Az előcsarnokban ódászól az egyik, a másíknak:

— Bemegyünk sógor?

— Még bekecsbe is nagyon meleg volt, hát pucéran? Nem álljuk mi ki azt sógor!

Felirat a királyhoz.

Micsoda papírra írjuk
Levelünket a királynak?
Tán új papírt csináltassunk
Rongyából az alkotmányak?
Arra írjunk a királynak?

Mibe mártjuk a tollunkat,
Tán cukorba, lépesmézbe?
Mártjuk bele a szívünknek
Mérhetetlen keservébe,
Könyveinknek tengerébe...

Hát tollat meg, honnan vegyünk
Mikor írunk a királynak?
Faragjunk egy szilánkjából
Az aradi bitófáknak,
Azzal írjunk a királynak...

Sas Ede.

arra a tudatra, hogy én a maga isteni hatásától független vagyok.

Szeretnék kicsit körülnézni és az életet nem úgy mint eddig, magán keresztül, hanem magától függetlenül szemlélni.

Magának furesa és megmagyarázhatatlan, hogy eme klvánságom támadt.

Megvallom, kissé magamnak is.

Mert eddig amit láttam, minden nagyon szép és kedves volt s megtörténhet, hogy amit ezután látok, csunya és ijesztő lesz. De én megbolondultam s a rögeszmém az, hogy most egy kis ideig a magam látásával lássak.

Azt, hogy mily következetes leány vagyok, megfigyelheti abból, hogy az első felszabadult pillantásom rögtön magára esik. Az élet jelenségei közül első sorban magát nézem s mondhatom — most, minden elfogultság nélkül — nem találók semmi különösét és megrovandót abban, hogy magát szeretem.

Ellenkezőleg. Ez a világon a legtermészetesebb.

Csak az az érthetetlen, hogy maga ezt nem hiszi.

Mert, hogy egy embert, a ki bizony tudja magáról, hogy a világot ő teremtette, nekem szeretnem kell, az kétségen felül áll.

Viszont rólam, a ki ebben a körülményben semmi gyanust nem látok, még azt sem, hogy maga képzelt, elbizakodott, dicsekvő és hiu — rólam, mondom el kell hinnie, hogy szeretem.

HIREK.

— **A százados Csokonai ünnep** rendező bizottsága ma délután 4 órakor a városháza könyvtár szobájában ülést tart, melyen megállapítják az ünnepi programot és ujjászervezik a szakbizottságokat.

— **Tanyai iskolák és a kormány.** Nincs az országnak egyetlen városa sem, a mely iskolai célokra annyi áldozatot hozna, mint Debrecen városa. A kormány ezt tudja, de az iskola fenntartásához nem akar járulni semmivel, az óriási terhet, bárha az elsősorban állami érdek, az összes költségeket a város nyakára zudítja. Így volt ez a múltban s így tett most is az állam. A város nagy áldozatokkal megteremtette a tanyai iskolákat. A város, mikor már az iskolákat felállította, felterjesztést intézett a vallásügyi minisztériumhoz, más városok mintájára, pl. ahogy Szegeden is történt, hogy az iskolákat vegye át állami kezelésbe. Előre sejtették az illetékesek, ösmerve a minisztériumokban Debrecen városa irántianimozitást, hogy nem teljesíti a miniszter. Ugy is történt. A miniszter értesítette a várost, hogy a tanyai iskolákat a mostani pénzügyi viszonyok mellett fedezet hiányában állami kezelésbe nem veheti át. Hajlandó azonban a tanítói fizetések segélyezéséhez évi 400 korona segélyt adni. A miniszter leirata visszatetszést keltett, mert a miniszter rideg magatartása miatt a városháza a tanyai iskolák fenntartásával óriási teher hárul. A tanács nem is adta fel a reményt, újabb felterjesztést intéz a miniszterhez, kérve a tanyai iskolák államosítását.

— **Debrecen város adóssága.** Debrecen város törvényhatósága a 17 millió kölcsön megszavazása alkalmával kimondotta, hogy a nagy kölcsönből elsősorban a város régi 8 millió 600000 koronás drága kölcsönét konvertálja. A tanács ennek a megbízatásnak eleget is tett és érikezésbe lépett az Osztrák-Magyar-Bankkal a régi kölcsön konvertálása iránt. A bank most átiratban tudatta a várost, hogy

a régi kölcsön konvertálása megtörtént. A konvertálás előnyös a városra, mert semmi árfolyam különbözet nem állott elő, teljes névértékében számították le a város régi adósságait. A városnak most már összes adósságai konvertáltak és ez a művelet a kamat és a részletek fizetésénél nagy megtakarítást jelent a város házipénztárára. Egyidejűleg arról is értesítette a bank a várost, hogy a 9 millió 300,000 koronát, ami a konvertálás után megmaradt, a tanács folyósítására bármikor folyósítja.

— **Hirdetmény.** A természetbeni katonabeszállásolási terhének megváltása tárgyában. Felhívatnak mindazon háztulajdonosok, akik házaikat folyó 1905 évi május hó 1-től 1906-ik évi május hó 1-ig terjedő egy évre a katonák tartás kötelezettségéig alól megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban május hó 1-ig a katonai és illetékesi ügyosztálynál (városháza, I. emelet, 19 számú ajtó) d. e. 9-től 12 óráig; d. u. 3-tól 5 óráig annyival is inkább bejelentsek, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételét nem fognak.

— **Vándor könyvtárak felállítása**

Debrecenben. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa az ország több városában vándorkönyvtárak felállítását mondatja ki. — Debrecenben is létesítenek ilyen vándorkönyvtárakat. Hat teljesen felszerelt 500—500 korona értékű könyvtárt kapott a városi tanács a könyvtárak elhelyezése iránt már megtette az intézkedéseket. A könyvtárakat a következő helyeken helyezik el: a szegényházban belső ohati, az ohattelekközi, az ondódi és a halápi iskolákban. Egy könyvtárt a központban további intézkedésig nem adnak ki. A könyvtárak az őszre érkeznek meg.

— **A muzeumi ad hoc bizottság** kiegészítése. A városi mézeum ad hoc bizottságát négy új taggal kiegészítették. Az új tagok bessenyei Szél Farkas, dr. Öreg János, Kone Akos és Varga László.

— **A motor közlekedés.** Miután a főkapitányság a 11 perces motor-közlekedésre az engedélyt megadta, tegnap indították el az első motort, s ma reggel a másodikat. A motorok azonban hamarosan felmondták a szolgálatot, s így bizonytalan ideig ismét 20 percenként fog közlekedni a helyi alkalmatosság.

— **A tavaszi szárazság.** A tavaszi időjárásról kedvezőtlen hírek érkeznek. Az a panasz, hogy az ország egyes részeiben nagy a szárazság, nincs téli nedvesség. A télen nem volt hó és nem voltak kiadó esőzések, amire most a tavaszi szárazság járul. A Délvidéktől föl egészen Kassáig az Alföld legnagyobb része már erősen érzi a nagy szárazságot. Az őszi vetések gyöngék, a tavasziak pedig rosszul kelnek. A kutak kiszáradnak s a források elapadnak már most tavasszal. A baj tehát nagy, már azért is, mert most a téli nedvesség hiányzik az ország nagy részében, a tavaszi pedig nem pótolhatta, oly kevés volt. Ezért van nagy szükség kiadós esőzésekre.

— **Nagylelkű adományok.** Felkértünk a következő sorok közétételére. — Ugyis mint hivatalos személy, úgy is mint magán ember mindig nagy lelkigőnyörrel veszek tudomást arról, ha nemes szívek a jótékony oltárára leteszik áldozataikat s ez által a jótékony, emberbaráti és közmívelődési intézmények céljait elősegítik nagylelkűen és zajtalanul, mint azt a igazi nagyszívek tenni szokták.

Ily nagylelkű és egyszersmind nagy összegű 22800 koronás adományról kívánok megemlékezni; melyről a helyi lapok már részletekben és némileg hibásan megemlékeztek ugyan, de példaadás végett szükségem tartom, hogy ezen nemes adományok együttesen és hitelesen közöltessenek.

De jól van. Ha nem hiszi ez csak a maga baja.

— En tudom, bizonyos vagyok benne, ez viszont az én bajom. Mert sok szomorúság és félreértés származik abból, ha a teremtő és teremtménye meg nem értik egymást.

Mind a kettő szenved és azt kérdik maguktól:

— Kinek teremtettem?

— Kinek teremtődtem?

Ellenben, ha maga egyszer lemondana minden isteni kiváltságáról és beállna embernek, ha nem is a többi közé, de mégis ha elismerné, hogy hozzájuk némileg hasonló legalább egy vonatkozásban, abban, hogy ha egyszer szeret, maga is csak olyan szegény, tétova zavarodott mint amazok, nos, akkor minden másképp volna.

Akkor maga nem csillagokat ígérne nekem! Ellenben a víz partján, a hol együtt járunk, szép, sima, fényes, gömbölyű, fehér kis kavicsokat szedegetne, a kezembe adná és így szólna:

— Ezek drágagyöngyök és én neked adom.

Higye el, oh higye el nekem: a gyönyörűségtől köny szökne a szemembe. S ezeken a könyveken én valóban drágagyöngyöknek nézném a kis kavicsokat és megcsókolnám őket a meleg ajkammal.

De maga a csillagok felé néz és tapossa a szegény kis fehér kavicsokat. A boldogságát — a boldogságomat...

Városunk nagyjermű volt lakosának néhai **Sesztina Lajos** és neje született **Beőr Juliánna** urhölgynek 22800 koronányi adományairól van szó, melyeket a szerető karitásak még közös egyetértéssel állapítottak meg s melyeket most özv. Sesztina Lajosné urhölgy a városnál kifizetett, illetve letétbe helyeztet s melyek a következők; m. 1. Az 1904. évi január hó 18-án házasságuk 50-ik évfordulója alkalmából a debreceni egyetem alapjára aranylakodalmi emlékül 5000 koronát adományoztak. Az 1905. évben pedig még együttesen úgy rendelkeztek, hogy 2. Debrecenben létesítendő gyermek elzúllás elleni javító intézet és dolgozóház alapjára 10000 korona. 3. A siketnémák helybeli intézetének 500 koronát. 4. Lelencsének 300 koronát. 5. Városi kórházban lábadozó szegény betegeknek 200 korona. 6. Ev. ref. ispotálybeli szegényeknek 200 korona. 7. Debreceni jótékony nőegylet szegényeinek 250 korona. 8. Nőegyleti árvaháznak 250 korona. 9. Nőipariskolának 250 korona. 10. Szövőipar fejlesztésre 250 korona. 11. Ag. hitv. iskolának 1000 korona. Ag. hitv. egyháznak 1000 korona. 13. Ezen egyház szegényeinek 100 korona. 14. A 18-as honvédeknek ruhára 100 korona. 15. Kereskedő ifjúsági önképzőkörnek 1000 korona. 16. Gőzmalmi munkások önképzőkörének 500 korona. 17. Iparos tanulóknak ösztöndíjra 500 korona. 18. Csokonai-körnek 500 korona. 19. Városi múzeumnak 200 korona. 20. Tűzoltó-egyesületnek 200 korona. 21. Zenedei tanárok nyugdíjalapjára 200 korona.

Mennyi nemes cél, milyen bő adományok! Ezek tüntetik fel a minden szépért jóért lelkesülő két nemes szívet teljes nagyszerűségében.

Sokszor megtörténik, hogyha valami rosszat olvas, azt megtanulja és követi. Hátha e szép, sőt magasztos példának is lennének követői. Ezen gondolat vezetett e rövid cikk megírásában. Adja az ég, hogy eredményes legyen!

Az elhalt derék férfiú hanvait ma már nemcsak a család kegyelele őrzi, hanem az általános kegyelet is; adjon neki az ég csendes alvást a feltámadásig. Nemeslelkű nejeinek szívjóságában pedig még igen számos éveken át gyönyörködhesünk.

Debrecen, 1902. április hó 14-én. Oláh Károly, tanácsnok.

A főispán Budapesten. Domahidy Elemér főispán a mai reggeli gyorsvonattal a fővárosba utazott.

A debreceni tűzoltó testület közgyűlése. A debreceni önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága tisztelettel meghívja a testület tiszteletbeli, alapító, működő és rendfentartó tagjait a folyó év április hó 30-án, vasárnap délután 3 órakor a tűzoltó őrtanyán tartandó XXVIII. évi rendes közgyűlésre. Tárgysorozat. 1. A parancsnokság évi jelentése. 2. A számvizsgálók évi jelentése. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Indítványok tárgyalása. 5. A parancsnokság megválasztása. 6. Három rendes és három póttagból álló számvizsgáló bizottság egy évi időtartamra való megválasztása. 7. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök három jelenlévő tagot nevez ki. Kivonat az alapszabályzatból. A közgyűlés határozatképes, ha azon a működő tagok létszámának a fele jelen van. Indítványok a közgyűlés előtt nyolc (8) nappal írásban a parancsnoksághoz nyújtandó be. Debrecen, 1905. április hó 4-én. Szikszay Gyula s. k. parancsnok. Berkó János s. k. segédtiszt.

A kőmives sztrájk. A kőmives sztrájk ügyében tegnap volt az ipartestületnél a békéltetési tárgyalás. Jelen voltak: a rendőrség, az iparfelügyelőség és a kereskedelmi és iparkamara képviselője. Személyesen megjelent Ungár Mór mérnök, vállalkozó is. A panaszosok kívánságait 3 pontban összegezték és pedig: ismerje el a vállalkozó hogy nem volt joga a 20 munkás elboesátásához, fogadja vissza a 20 munkást, s az egy heti pihenésért kárpótlásul emelje fel az órabéreket 36 f.-ről, 40 fillérré. Ezzel szemben a vállalkozó kifejtette, hogy ő a szor-

galmas munkásoktól a munkabért nem sajnálja, de ki kell jelentenie, hogy a sztrájkoló munkások ebből a szempontból épen nem jöhetnek tekintetbe. Panaszait pontokba is foglalta. Végül kijelentette, hogy ő hajlandó a 20 munkást visszafogadni, az órabér-felemelésébe azonban csak a munkásokkal régebben kötött szerződés megsemmisítése ellenében s oly feltétellel megy bele, hogy mindenkinek szorgalma arányában emeli a munkabérét. A sztrájkolók megbízottai ragaszkodtak a fennálló szerződés érvényéhez, s az előterjesztett békepontok teljesítéséhez, mindazonáltal az egy heti szünetelés munkabérének megtérítése ellenében hajlandóknak mutatkoztak az órabér-felemelésről elállani. A vállalkozó erre visszavonta ajánlatát s így a békéltetés sikertelen maradt. A bizottság arról győződött meg, hogy a munkások teljesen az izgatók befolyása alatt állanak, s nem hajolva meg a vállalkozó koncilias ajánlata előtt, a kizsákmányolási reudszer Liveivé szegődtek.

Schweidl tábornok szobra és a tanács. A magyar szabadságharc dicső vértanui egyikének, Schweidl József tábornoknak, kit az aradi 13. vértanúval végeztek ki, szülővárossa Zombor szobrát állít. A szobor leleplezése jövő hó 18-án lesz. A rendezőbizottság a leleplezésre meghívta Debrecen város hatóságát is. A tanács ma tudatta a bizottsággal, hogy sajnálatára senki sem lehet jelen a leleplezésen, mert az összeesküvés a Csokonai százados ünnepségekkel és akkor a tanácsnak itthon kell lenni.

A vásár. Tegnap zajlott le a debreceni nagyvásár vasárnapja. A vásár most sem nélkülözötte a szokásos külsőségeket, mindamelett észre lehetett venni, hogy a tegnapi vasárnap — bizony-bizony — nagyon elmaradt a régiéktől látogatottság tekintetében. A politikai élet zavara most már a vidéken is kezdi éreztetni káros hatását, s ezt első sorban azok érezték meg, a kik áruikkal a debreceni piacot felkeresték. Egyébként rendőri szempontból ez a vásár fényes eredményű. Bár a rendőrség szombaton razzsiát is tartott, a krónika csak arról számolhat be, hogy — egy pár jelentéktelen lopástól eltekintve, — a vásárban semmiféle zavar vagy szeszáció nem fordult elő.

Sokan gyönyörködnek azon remekbe készült aranyzászló-szögben, melyek a collegiumi ifjúság által a felségének s a zászló anyának lesznek felajánlva. A két szög ugyanis jelenleg, a Lőfkovits ékszerész kirakatában van körszemlére téve.

PRIMA hizlalt cukortorma 1 kiló 28 kr., Pergetett akácméz 1 kiló 70 kr. Dávid Zoltán üzletében Rákócy- és Eötvös-u. sarkán. — Ropogós, vizes és ecetes uborka üvegenként vagy darab számra jótányos árban. — „Tutti frutti“ vegyes gyümölcs iz. 1 kiló 55 kr. Telef. n. 315 sz.

Kiadó lakás. Két szoba butorozva, üvegezett folyosó és mellékhelyiségekkel. Egy szoba előszobával butorozva. Mindkét lakás külön bejárattal a kapu alatt Ertekezhetni Dávid Zoltán üzletében Eötvös-utca 11.

TÁVIRATOK.

A rozsnyói püspök csődje.

Budapest, április 17. Ivánkovits eladósodott rozsnyói püspök főpapi javadalmára a törvényszék annak idején elrendelte a zárlatot, s a magánhitelezők végrehajtást kértek. A törvényszék a biztosítási végrehajtást el is rendelte. A tábla ma oglalkozott ezzel az ügygyel és megsemmisítette az elsőbíróság végzését. A megsemmisítő végzés igen érdekes, amennyiben kimondja, hogy a törvény azt a jogot biztosítja az egyházi javadalmaknak, hogy azoknak megszerzése a vallás- és közoktatásügyi kormány jóváhagyásától függ, tehát ebből következik, hogy azoknak zár alá vételét is csak a közoktatásügyi miniszterium jóváhagyásával lehet eszközölni.

A japán-orosz háború.

Pétervár ápr. 17. Linevic tábornok jelenté, hogy megtekintette az 5-ik és 6-ik szibériai, továbbá a 7-ik és 10-ik moszkvai hadtestet s a csapatokat kitűnő állapotban találta. — A többi csapatokat is kitűnő állapotban találta.

Urkocsisok versenye.

A „Debreceni Urkocsis Egyesület“ által Debrecenben, 1905. évi június hó 10 és 11-én, saját pályáján rendezendő ügétő-versenyek feltételei. Nevezési zárlat 1905. évi június hó 1-én, déli 12 órakor. A versenyek helyszímai feletti sorshuzás háromnegyed órával a verseny előtt történik.

Első nap: 1905. június 10. I. Ujoncok versenye: kettős fogatoknak. Díj 500, 50 kor. Táv. 6000 m. Minden Magyarországon ellett és nevelt három éves és idősb lovaknak, melyek még pénz díjat nem nyertek. Tét: 50 kor. Ezenkívül kötelező nevezés a IX. sz. versenyre (40 kor.) F. v. f.

II. Egyes fogatok versenye: Díj: 500, 200, 100 kor. Táv. 3000 m. Minden Magyarországon ellett és nevelt három éves és idősb lovak számára. Minden nyert 500 korona után 25. m. térhátrány, 3 éveseknek 100 méter térelőny. Tét: 30 korona. Ezenkívül kötelező nevezés a VIII. számú versenyre (20 k.) E. v. f.

III. Urhölgyek versenye: Kettős fogatoknak. Tiszteletdíj az 1. 2. és 3-iknak. Táv. 4000 méter. Négy éves és idősb bármely származású lovak részére. Urhölgyek által hajtva urbíróval. Minden egyesben és kettesben nyert 300 korona után 10 méter térhátrány. Magyarországon ellett és nevelt lovak 50 méter térelőnyben részesülnek. Oly lovak, melyekben sem orosz, sem amerikai vérszemesen, lovaként 100 méter térelőny. Tét: 40 kor. F. v. f. Ezenkívül kötelező nevezés az urhölgyek handicapjára (VII. sz. verseny 40 kor.) Utónevezés az oszlopnál megengedve, kettős téttel.

IV. Aláírási díj: Egyes fogatok részére. Díj a befolyt összeg. 60 százalék I-ső, 20 százalék II-ik, 10 százalék III-ik, 10 százalék az egyleté. Táv. 3000 m. Három éves és idősb Magyarországon ellett és nevelt lovaknak, melyek egyes versenyt még nem nyertek. Oly lovak, melyekben sem amerikai, sem orosz vér nincsen, 100 méter térelőnyben részesülnek. Tét: 30 kor. Kötelező nevezés a VIII. számú versenyre (20 korona) F. v. f.

V. A m. kir. Földművelésügyi Miniszter díja: 700, 200, 100 korona. Táv. 3000 m. Kettős fogatoknak. Indulhat az egyesület tagjainak minden magyar lova. Minden verseny nyereséért, lovaként 50 méter térhátrány. Oly lovak, melyek még ügétő versenyben nem indultak, külön 50 méter térelőnyben részesülnek. Tét: 50 kor. Kötelező nevezés a IX. sz. versenyre (30 kor.) F. v. f.

VI. Tenyészverseny: Díj: 460, 150, 50 kor. Táv. 6000 m. Ezen versenyben az egyesület tagjainak Hajdúvármegyében és Debrecen város területén ellett és nevelt kettős fogata vehet részt, oly lovak, melyekben sem amerikai, sem orosz vér nincsen, lovaként 150 méter térelőnyben részesülnek. Első díjat nyert lovak 25 méter térhátránnyal indulnak lovaként. Tét: 30 korona. Kötelező nevezés a IX. számú versenyre (30 k.) F. v. f.

Második nap 1905. június 11. VII. Urhölgyek handicapja: Két tiszteletdíj az első és másodiknak. Legkisebb távolság 4000 m. Oly fogatok részére és ugyanazon hölgyek által hajtva, a melyek a III. számú versenyben indultak és a célon átmentek. Tét: 40 kor. F. v. f.

VIII. Egyes fogatok handicapja: Díj: 500, 150, 50 korona. Ugyanazon fogatok, a melyek a második és negyedik számú versenyben indultak és a célon átmentek. Legkisebb távolság 3000 méter. Ugyanazon urkocsis által hajtva. Tét: 20 kor. F. v. f.

IX. Kettős fogatok handicapja: Díj: 500, 150, 50 korona. Oly fogatok részére, melyek az I., V. és VI. számú versenyekben indultak és a célon átmentek. Ugyanazon

urkocsis által hajtv. Legkisebb távolság 6000 méter. Tét: 40 kor. F. v. f.

X. Debreceni mezőgazdák versenye: Díj: 200, 100, 50, 25, korona. Táv. 4000 m. Indulhat minden debreceni mezőgazda, Debrecen város területén ellett és nevelt kettős fogata, tulajdonos vagy családtag által hajtv. — Legalább 3 fogat, vagy nincs verseny. Nevezni lehet az oszlopnál. Tét: 10 korona. F. v. f.

XI. Fiaker verseny: Díj: 100, 50, 20, 10 kor. Táv. 3000 méter. Indulhatnak Debrecen város számozott fiakerjei oly tulajdonlovaikkal, melyekkel június 1-ső óta rendes szolgálatot végeznek. Nevezés az oszlopnál. F. v. f.

Általános határozatok.

I. Az ügétő versenyekre a „Pozsonyi Ügétő Verseny-Egyesület” versenyszabályai mérvadók.

II. Minden pénzdíjből 5 százalék vonatik le a verseny-pénztár javára.

III. A Helyért való huzás minden verseny előtt egy negyedórával történik.

IV. Egyes fogatok versenyében csakis Dressben, kettős fogatok versenyében karzalaggal lehet hajtani. A színek nevezéskor bejelentendők, a szalag azonban az igazgatóság által megváltoztatható.

V. A versenyekben csakis az egyesület tagjainak fogatai vehetnek részt, azokat csakis egyleti tagok hajthatják, kivéve az egyes fogatok versenyeit, melyekben professzionisták is hajthatnak.

VI. A tétek a nevezésekkel egyidejűleg küldendők be a titkári hivatalba, az indulási díjak pedig legkésőbb a verseny kezdetét jelező csengetés előtt a titkárnál fizetendők.

VII. Nevezési zárlat 1905. június 1. déli 12 óra, utólag nevezni nem lehet, kivéve a hölgyek két versenyét kettős téttel.

VIII. A versenyek az egyesület saját pályáján tartatnak.

IX. Legalább 3 nevezés és 2 különböző tulajdonos fogata kell, hogy induljon, különben nincs verseny.

X. Tagsági és nevezési díjak, valamint a nevezések Publig Ernő titkári urhoz (Debrecen, Tüzoltó-laktanya) küldendők be, a ki istálló és ellátásról is gondoskodik, a kin kívül Vecsey Zoltán alelnök, bármínemű felvilágosítással a legszivesebben szolgál az érdeklődőknek.

XI. Nevezésnél a lovak neve, neme, kora, színe, nyert versenyek száma és nyert pénzüsszeg lovanként bejelentendők. A kocsis fél órával az indulás előtt. Sürgönyei nevezés a sürgönyvel egyidejűleg feladott levélben megerősítendő.

XII. Totalisateur ha 5 fogattal indul 2 helyet, totalisateur ha 6 fogat indul 3 helyet fizet.

XIII. Hajtani lehet a kettős fogatok versenyében bármínemű négykerekű kocsi-ban, kivéve a golyós tengelyű pneumatikus skeletont.

XIV. A versenyek előtt a pálya használatáért 10 korona fizetendő. Erre a jegyeket a titkári ur adja ki. Az ellene vétők 50 korona pénzbüntetéssel sújtatnak.

XV. A verseny előtt az igazgatóság gyűlést tart, melyeken tagok vétetnek fel.

XVI. Egy első tiszteletdíj 500 korona, egy második tiszteletdíj 300 kor., egy harmadik tiszteletdíj 100 kor. Az igazgatóság.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Április 17. Hétfőn: Ifjúság. Színmű.
 Április 18. Kedden: A polgármester u. r. Vigjáték.
 Április 19. Szerdán: Ugyanaz. Vigjáték.
 Április 20. Csütörtökön: Ugyanaz. Vigjáték.
 Április 21. Pénteken: Nincs előadás.
 Április 22. Szombaton: Nincs előadás.
 Április 23. Vasárnap d. u. Nebántsvirág. Daljáték. Este: Kuruc Feja Dávid. Színmű.

Hahnel Aranka, Püspöky Rózsi, Sebestyén Géza bucsuja. A debreceni szin-

ház az utolsó héten zajos ovások színhelye volt. Ünnepelemek, bucsuztatnak. Egyiket szívélyesebben, aszerint, amint a közönség kegyeibe beférkőzött, ahogyan megkedvelték és hogy bucsu és bucsu között különbséget tud tenni a közönség, biznysága a szombat esti bucsuztatás: olyan lelkesedés, ünneplés évek hosszú sora óta nem volt, mint szombaton, Hahnel Aranka bucsufel lépte alkalmával. Hasonló ünneplésben csak annak lehet része, kit annyira megkedveltek és akinek távozását ilyen ünnepléssel óhajják felkelteni: A színház minden zuga megtelt még a zenekart is előkelő közönség foglalta el. Jelen akart mindenki lenni, hogy utolsó Isten hozzádot mondjon Hahnelnek és gyönyörködjek meg egyszer művészi játékában. Színpadra léptekor leirhatatlan percekig tartó valóságos tapsorkán fogadta, miközben egymásután nyujtották fel a nagyszámu virágállványokat, csokrokat ezüst koszorut, öttepesétes levelet. — A szeretetnek ily fokozott mértékű megnyilvánulása annyira meghatotta Hahnel, hogy előzékenyült és csak percek mulva tudott szólani. A lelkesedés, ünneplés megújult minden jelenése után. Hahnel oly sok kellemes, élvezetes estét szerzett a közönségnek, hogy a szombati estével róttá le háláját, elösmérését. A debreceni közönségnek ez a kitüntető bucsuztatása bizonyítéka annak, hogy Hahnel szereti és szívesen venné, ha továbbra is láthatná a debreceni színpadon.

Hasonló melegséggel bucsuztatták a társulat másik kiváló tagját Sebestyén Gézát. Három évig jászott Sebestyén a debreceni színpadon és már első fellépte alkalmával felösmerték benne a kiváló képzettségű, talentumos művészt. Folyton erősbödött, izmosodott és alakításai — különösen Shakespeare darabokban — vonzótták a közönséget. A tapsból, öttepesétes levélből ő is kivette részét.

Még egy tagját a társulatnak bucsuztatták az este Püspöky Rózsi, ki kisebb szerepekben mindenkor kifogástalanul megállotta helyét Másutt bizonyára jobban fog érvényesülni, mint nálunk. A történeti hűség kedvéért ideirjuk azt is, hogy a távozók Sardeau „Váljunk el” vigjátékában bucsuztak el a debreceni lelkes és az igaz művészetet, tehetséget mindenkor pártoló és elösmérő debreceni közönségtől (I. j.)

A zenede hangversenye. Helybeli zeneszerzők műveiből összeállított műsorral rendezett tegnap este a zenede nagyszabásu koncertet. Szinte csodálattal vettük észre, hogy nekünk mennyi tehetséges zeneszerzőnk van. Füredi József hegedűművész vonós zenekarra irt egy szép hangulatképet Bihari dalmára, melódikus bevezetéssel látván el azt. Husz Lajos négy szép magyar dalt irt és tanított be vegyes énekkarra, melyek közül kivált a Bokázó tetszett. Oláh Gábor bátran megállott a zeneszerzők között nyelvének csengő-bongó zenéjével, mely Rajes Anna eleven, színes előadásában még jobban tetszett. Mintha az ő számára irták volna egyenest. Pavelkó Jolán, a zenede volt kedves tanárnője varázsos táncdarabokkal és szép nótával vett részt a helyi zeneszerzők ünnepén. Elöbbit Uber Amadil játszotta ügyesen, biztosan, utöbbit Szabó Berta énekelte kellemes csengő hangján. Ugyancsak ő énekelte Dócy József egy remek népdalát és nagy sikert ért el. Huber Miksa könnyed, melódikus darabját Irinyi István adta elő, a ki az utöbbi időben, játékának kivált technikai részét illetőleg, igen szépen haladt. Brück Gyula, a mi messze földön ismert zeneszerzőnk komoly szép et moll vonósnégyesének magyar Rondeau részletét, melyet egyik zeneszerzőnk most dolgoz fel színformává, remek összjátékban adták elő Darvas György, Weszprémy Andor, Hajdu Miklós és István. A betanítás Füredi József érdeme. Tóth Árpád klasszikusan szép Scherzóját a kész művészi kvalitásokkal rendelkező Darvas Alice adta elő töle megszokott bravurral, mélyen átérve. Ugyancsak ő játszotta szerzővel együtt Brück magyar rhapsodiáját újabb és újabb sikert aratva. Végül P. Nagy Zoltán szabályos szép H.

Moll Sonatáját hallottuk Balla Gizella precíz játékában. Tapsban, virágban bőven volt részök a szereplőknek. A koncerten illustris közönség volt jelen. Debrecen művelt közönsége csak köszönettel adózhatik a zenede fáradhatatlan igazgatójának és tanárkarának, azonkívül Füredi József és Husz Lajos tanároknak, kik a vonós zenekar és vegyes énekkar betanítását nemes buzgalommal végezték. Engedve a közönség köréből felhangzott óhajnak, az igazgatóság alighanem megimélti az egész nagysikerű koncertet. (K.)

Rózsa Lili, Havasi Szidi bucsuja.

Debrecen színház látogató közönsége szokatlan érdeklődéssel várta a tegnapi estét. Mindenki látni akarta még egyszer Rózsa Lilit, ki annyi bájjal, kedvességgel alakította János vitét és Kukorica Jancsi kettős szerepét. A színház zsufolásig megtelt és a közönség tüntetően ünnepelte, tapsolta Rózsa Lilit, a kit színreléptekor az ajándékok és virágok halmazával árasztottak el. Hosszu időn nem történt meg Debrecenben, hogy a közönség olyan értékes ajándékokkal kirakott aranyórával, hosszú nehéz aranylánccal, briliáns gyűrűvel, arany nyakláncsal, hatalmas ezüst koszorúval, nagy babér koszorúval, ezeken kívül sok virággal és virágesővel árasztották el a bucsuzó Rózsa Lilit. Annak emlékére, hogy Rózsa Lili János vitéz szerepével érte el Debrecenben a legnagyobb sikereket, meglepetésül a színpadra felnyujtottak két nagy babát, egyik Kukorica Jancsi, másik Iluska hü jelmezében felöltöztetve. A taps ezalatt folyton tartott és megszüntével elkezdett játszani Rózsa Lili, ugy, hogy a közönség csak nehezen fogja feledni az ő Kukorica Jancsiját. A közönség szeretetét Rózsa Lili azzal hálálta meg, hogy a páholy és támlásszék közönsége között szét osztatta János vitéz és Kukorica Jancsi arcképeit, melyek mind egyiket sajátkezü aláírásával látott el. Ezen kívül két régi partnerét Rományit és Hegyi Lilit virágesökrokkal lepté meg.

Ugyanez alkalommal vett bucsut Havasi Szidi a társulat komikánéja. Az első években nem juttatták olyan szerephez, melylyel megkedveltethette volna magát, de később nagyon megkedvelték és szerepkörében megmutatta, hogy méltóan tölti is azt be. Őt is sok emlékek lepték meg.

Az ünnepi hangulatba zavarólag hatott az előadás gyarlósága. Fejnélkül ment minden. Felületesség, gondatlan rendezés, ez uralta az előadást, amely épen a bucsura való tekintettel, megfelelőbb lehetett volna. (I. j.)

CSARNOK.

A hegyesi és macsi zálogváltóper.

Miképen vesztette el Debrecen városa Macs és Hegyes puszták felét?

Irta: Zoltai Lajos. 6.

Désy Mihály alispán 1822. máj. 6-ára tűzte ki Macson és Hegyesen a bírói foglalat. A város közönsége Revicky Gábort, Vesev Sámuel, Komlóssy Dánielt, Fodor Sámuel, Bodó Mihályt, Somogyi Jánost, Pándy Károlyt stb. küldötte ki az ekzekucióra; felhatalmazván őket, hogy haszonbérbe is kivehessék a pusztarészeket, ha zálogba nem adná a bán; csak nagyon tul ne menyenek az ígértben. A szabolesi alispán most már visszavehette Macs és Hegyes puszták felét. Minthogy az ítéletek nem rendelkeztek arról, hogy a két pusztá melyik oldalán szakasztassanak ki a Gyulay-részek, a bán, illetőleg jószágigazgatója Szabját Mátyás be nyugodott, hogy a Macsnak Ujváros, a Hegyesnek pedig Szoboszló felé eső oldala legyen a Gyulayaké. Ily módon a debreceniek tanyáikban kevesebb romlást szenvedtek és a megmaradt részekhez rövidebb uton hozzájuthattak.

De még nem gördült le a függöny a nagy per mögött. Újabb ellentét merült fel a

végrehajtó bíróság és Debrecen között Hegyes pusztá terményiségére, a per ideje alatti haszonvételekre, valamint a perköltségekre nézve. A gróf tanui nagyobb kiterjedésűnek mondották Hegyest, mint amennyinek a debreceniek állították lenni. A bíróság nem is fogadta el a foglalás alapjául a város által kijelölt Nagy Hegyes fele részét; hanem a Kis Hegyesre is kiterjesztette a foglalást. Küldöttoink ugy ennek, mint a haszonvételek és perköltségek megállapításának ellenmondottak és nyilatkozatukat a bírói jelentéshez kívánták csatoltatni.

A következmények megmutatták hiába.

E pusztarészeket többé nem vehette zálogba Debrecen. Arendába pedig olyan magas bér mellett, amilyent már akkor megígért Hegyesért valaki — 1100 öles holdanként 33 ezüst garast — nem kellett. De két emberöltő múltán a gróf Gyulay család nevén sincs egy talpalatnyi föld is e két pusztában. Az utolsó Gyulay által, a magyarságából kivetkőzött Gyulay Sámuel altábornagy által adótt utódok könnyű szívvvel váltak meg debreceni birtokaiktól. Steinfeld Ignác vette meg 1872-ben a 834 kat. holdas Kis Macsot 135000 frton, 1874-ben Hegyesen 1074 holdat 156200 frton; ugyanez időtájt Nagyhegyes másik darabja 2100 hold vétel útján Hartstein Enőkra szállt, mindahárom a híres lovasságitábornok br. Edelsheim Gyulai Lipót kezéből. A 2000 holdas Nagymacsot pedig gr. Gyulay Javorzik Adolf adta el 600,000 frton Steinfeld Mihálynak 1892-ben.

Pár évvel ezelőtt a hegyesi Steinfeld birtok számos kisebb parcellára szakadt s tulajdonilag balpazujvárosi kiscsászák szántogatók most. Almodni is merték volna-e valaha Semsey Jób fél- és negyedtelkes jobbágyai: Szabó István, Lajter Péter, Tóth György 5 kegyelmék, a debreceni polgárság ellenállásának újvárosi tanui, hogy jön idő, amikor a hatalmas, gazdag horvát bánjóságában az ő unokáik tanyabirtokosokká lesznek?! ...

(Vége.)

KÖZGAZDASÁG.

Emelkedő marhaárak.

Midőn a tavalyi nyári szárazság következtében a gazdák potom pénzen dobálták marháikat, sertéseiket és juhaikat a vásároknak, mert a téli takarmányszükség réme ijesztően állott szemek előtt, előre lehetett megjósolni azt, hogy tavasszal nem közönséges marhaárakra lehet kilátásunk. Tényleg a hizlalások korlátoztattak és ahol be is kötöttek marhát hizóba, igyekeztek a hizlalási időt minél rövidebbre fogni, mert a takarmánynak magas ára kényszerhelyzetet teremtettek. Ugynevezett prima hizlalások most minél ritkábbak és a 8-9 hónapos hizlalások helyett csak az 5-6, legfőlebb 7 havi hizlalások léptek előtérbe. A prima hizott marha ára ennek következtében szépen emelkedett. Hogy fogalmat nyujtsunk ennek mértékéről, megemlítjük, hogy a szigetvári uradalom 46 frtért adott el élő sulyonként az istállóból egy szép farka tarka hizottat, ami oly ár, aminőre még nem emlékszünk. Ez a marha Münchenbe és Svájcba lett szállítva.

Ez a példátlanul magas ár azt bizonyítja, hogy Németország és Svájcban hiányzik a prima marha. A legközelebbi saisonban, 1906. február 28-ig, ameddig a régi vámtételekkel mennek marháink a külföldre, az importálás még erőltettebb s az árak lehetőleg még magasabbak lesznek. És aztán! Hát mire való a gondviselés. A németek megkötötték magas állatvámjaikat, de nem lesz marhájuk. Jó egynehány esztendeig ők fogják fizetni az emelt váموkat. Ezen néhány

esztendeig az ország készülhet arra, hogy állattermelésének más irányt adhasson.

De ha a hizott marha-árak magasak, a bekötni való marha sem lehet olcsó. A vásárokon kapkodják a marhát. 36 kr. a minimális ár, amelyet tarka tinóért fizetnek. Az ügyes kucepek tömérdek gazdát, még pedig uri gazdát becsapnak. Nem várják be, hogy a marhát a gazda a vásártérre behajtsa, hanem már az országuton lefoglalózzák, hogy aztán egy-egy ily szerencsés elővételt 50-60 frt. nyereséggel adjanak kis idő múlva odább. Az ilyen gazdát azonban nem érdemes sajnálni. Otthon ül, mint a tormába esett féreg és az érdekeit képviselő lapokat nem olvassa, hanem legfeljebb járat az ő érdekeivel nemcsak nem törőd, de azok ellen dolgozó lapot, amelyek az ilyen drága meglepetésektől meg nem óvják. Bárhol helyén van a szerénység, de a gazdasági tudás iránti törekvéseink nem lehetnek elég szerénytelenek.

Fővárosi malmok szünete. A fővárosi malomegyesület tanácskozásain az üzemredukcióról mindig esik egy-két szó. Erről szívesen beszélnek. A fővárosi malmok nagy része az utóbbi időben már erősen redukálta az üzemet s most újabb redukción törik a fejüket, melynek sorsa fölött legközelebb fognak dönteni. Addig is a Pesti molnások és sütők gőzmalma és a Concordia-malom, amelyek rokonstruikcióra szorulnak, néhány hétig szüntelen fognak.

A komlópiacról. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület saazi tudósítója jelenti: A saazi komló nagyon keresett, mivel azonban a tulajdonosok engedelményeket nem igen hajlandók adni, ez okból kevés kötés történik s ezek is csak teljes áron. Az üzlet általános menetében javulás nem észlelhető, miben nagy része van a nürnbergi piacnak, mert ott megcsappant kivitel következtében az árak igen alacsonyak. A legutóbbi jegyzések a következők: saazi 248-256 korona, saazvidéki 240-350 korona, steyer 160 korona, zöld korlóló 170-180 korona galicjai északsteyeri 206-220 korona, német 160-220 korona, auschauti 236 korona.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 17. A sertésüzlet irányzata tartott.

A) Hizott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 129-130 fillérig. Öreg közép (páronként 300-400 kgr-ig terjedő sulyban) fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kgrammfelüli sulyban) 134-135 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 134-135 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) 134-135 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli sulyban) fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm sulyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli sulyban) 135-136 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogrammig terjedő sulyban) 133-134 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 131-132 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli sulyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) fillérig. V. Szerbia: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli sulyban) 135-136 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogrammig terjedő sulyban) 133-134 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogrammig terjedő sulyban) 131-132 fillérig.

Sertésleltés szám: 1905. április 16. napján volt készlet 25627 darab. — 1905. április 15. napjára felhajtott 205 darab. 1905. április 15. napján elszállított 391 darab. 1905. április 17. napján maradt készletben 24.441 darab. — A hizott sertésüzlet irányzata szilárc.

NYILTTÉR.

Legfinomabb

Illatszerek és locsoló vizek

a legkülönbözőbb illatokban és árakban. Illatszerek izléses, csinos, eredeti kiállításban, valamint kimérve, egy deka 50 fillér.

KAPHATÓ:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

Kossuth-utca 8. sz., „Arany egyszaru gyógyszerár.”

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismét, szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkáság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás lakás árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad

Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyomgye.)

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fill.-ért
1 „ 4 80 „

HUSVÉTI ÜNNEPEKRE

igen nagy választéku
cukor-, selyem- plüsch-tojások

a legszebb és legizlésebb kiállításban
megérkeztek és kaphatók.

Megtöltéshez ajánlom saját gyártmányu finom cukorkáimat.

diós-, mákos-patkó
mindenfélé cukorka-különlegességek.

Tisztelettel

Riesz Lipót, cukrász.

Permetezéshez legtökéletesebb és legolcsóbb az országos első díjjal kitüntetett a Veréb István által Debrecen, Május 1-től I. ker. Szappanos-u. 10. szám, saját házában gyártott pótszabadalmazott „Sugár” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzék ingyen, bérmentve.

Az általánosan elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénsavtartalmu ásványvíz, amely összetételénél fogva a forgalomban levő külföldi vizekkel szemben az első helyen áll, úgy azokat minden tekintetben felülmulja.

Főraktára:

Mayer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

12 „ „ „ 13 „

mélyen leszállított áron kapható.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalma forrás ismert és használt 1856-óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyengélkedőnek Vérszegénység, Vérbetegségeknek, Malária és annak utókövetkezményeivel Bőr-, Ideg- és Nőbetegségeknek és Basedowbetegségeknek stb. Kapható: minden gyógyszerárban.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapjú és borduros De-

jalnek 50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadíszek, Csi-

pek, ezalagok és belés-

áruk

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsater.

Óriási szövetvásár

nagyban és kicsinyben!

Csak tavaszi és nyári divatújdonságok!

Legjobb minőség! Legolcsóbb árak!

Kérje saját érdekébe cégem nagy mintagyűjteményét!

Ez a legszebb szövetek és mosó-

áruk óriási választékát mutatja be.

Mintagyűjteményemet ingyen és bér-

mentve küldöm, ha kéri tőlem és meg-

jegyzi, hogy olcsó vagy pedig finomabb

drága szövetekből óhajt-e mintákat?

Siessen tehát, hogy minta-

kérését idejekorán megkapjam!

WEINER MATYÁS

női divatáruháza

Budapest, Andrássy-ut 3.

Nagy Maradékvásár

finom fekete és színes

Divatszövetekből,

Bluzzszövetekből,

Delin, Zefir, Batiszt és Cretonokból

rendkívül olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

kölcsönt ad helybeli és vidéki részvényekre,

a debreceni első takarékpénztár részvényeseiért az új rész-

vények árát — a régi részvények

letétele ellenében — a legelőnyö-

sabb kamat felszámítása mellett

befizeti, úgy hogy a részvényesek

az új részvényeket minder töke

befektetés nélkül megszerezhetik.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben.

BRÁZAY
SOSBORSZ

SOSBOR SZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Tavaszi nyári újdonságok

Nőruha mosósövetek ugymint; hon-
nikék karton, zefirek, zefir ba-
tisztkok, selymezefirek, fehér és
színes ruhapikétek szerb vászon
férfi ingzefirek, gazdasszonyize-
firkötények.

Minden szélességű havasi gyel-
csok, Ibolya, Rózsa vásznak és
minden fajlen vásznak. Kész női és
férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ

nagyraktáiraiban DEBRECEN,
Kossuth-utca 9. szám.

A közelgő

izr. husvéti ünnepekre

üveg, porcellán, zománcozott

edényeket

és mindenféle evőeszközöket ajánl

Kaszanyitzky Endre,

Debrecen, Piac-utca 57.

Vidéki megrendeléseket a legna-
gyobb figyelemmel teljesít.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlása

egy régiónek bizonyult káosz, mely már
több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító
szernek bizonyult készítmény, csodái és
meghűléseket bedöröslésekkel használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott
dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván
minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár:
Török lécszf gyógyszeráránál, Budapeston.
Richter gyógyszeráránál
és „Árany kereszt”-nél, Prágában,
Elisabethstr. 5. sz. Mindennapi szükséglet.

Hölgyek figyelmébe!

Divatos chottis blouz
kelmek, Francia Deli-
nek, Tavaszi Ruha-
kelmek

Kontsek Koraél

Központi Áruházában

DEBRECEN.

== Napernyők gyári raktára. ==

A nálam vásárolt napernyők, ha idő előtt el-
szakadnának, teljesen újjal díjtalanul becsere-
lőnek.

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzökre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképezési cikkek gyári árban **Schwartz-féle** pipázletben kaphatók.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Főutca 4. sz. alatti bazár és porcellán üzlet a hó végével megszűnik, az áruk olcsón árusítatnak.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőt, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

Ügyes monogram-himzönöket keres **Kardos László** üzlete Debrecen, Kossuth-utca 9.

Komáromi M. műhangszerkészítő és kereskedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarettek hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piastengasse.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált amerikai tablettákat használja, mi az elgyöngült férfit erőt visszaadja. — Csakis elgyöngült férfirő (impotencia) elleni szer.

Törvényesen védve. — ÁRA 6 KORONA. Szétküldés discretio mellett postán naponta.

RADITZ J. gyógyszertára — Budapest, a „Fehér Kereszt”-hez Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapest: Török J. gyógytára Király-utca 12., Nádor-gyógytár Váci-körut 17.

Detsinyi Frigyes-féle

Törv. védve.

Carbogen.

Törv. védve.

Tökéletes szénsavfürdők házi készítéséhez.

Tanárok és orvosok által elismerve.

Ügyeljünk a „Carbogen“ névre.

Igen kellemes pezsgő-fürdő: frissít, üdít, erősít.

Vérkeringészavarok, szívbántalmak, vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek, valamint reumatikus eseteiben kiváló hatásúak.

Legegyszerűbb elkészítési mód! — Használati utasítás minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő K 1.80;
10 fürdő K 16.

Mihalovits Jenő gyógyszertárában, Debrecen.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutaütéstől szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszertárban **DEBRECENBEN** kapható.

A legfinomabb Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Tiest.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körut 32.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Debrecen, Nyomatott László József könyvnyomdájában.